

OBSAH.

ČÁST VŠEOBECNÁ.

	Str.
Zařízení operační síně	1
Osvětlení	1
Stěny a podlaha operačního sálu	2
Sterilizační aparáty	2
Místnost pro narkosu	2
Operační stůl	4
Nástroje chirurgické	4
Speciální nástroje gynaekologické	4
 Asepsis a antisepsis při gynaekologických opera- cích	10
Desinfekce rukou	10
<i>Mytí rukou</i>	11
Methoda Fürbringerova	11
» Engelova a Ahlfeldova	12
Kaučukové rukavice	12
Příprava nemocné k operaci	13
<i>Desinfekce pole operačního</i>	13
<i>Desinfekce zevních rodidel a pochvy</i>	13
<i>Sterilisace nástrojů</i>	14
Sterilizační zařízení pro výtop plynem	14
Sterilisace na obvazy	14
Sterilisace vody neb fyziologického roztoku	17
Nádržka a kotel sterilizační	17
Sterilisátor na nádobí	17
Sterilisování hedvábí	17
Sterilisátor na nástroje	17
<i>Sterilisace a pasteurisace hedvábí</i>	18
Impregnování sublaminem	18
<i>Sterilisace catgutů</i>	18
 Všeobecná pravidla při aseptickém operování	20
Sterilní plášť	20
Infekce kapinkami	20
Uložení pacientky na operačním stole	20
Pfannenstielův řez	22
Trendelenburgova poloha	22

	Str.
Uzavření a drenáž dutiny břišní	24
Preglův roztok a ether do dutiny břišní	26
Břišní pásy	27
Ošetřování nemocné po operaci	28
Lůžko nemocné	28
Spánek nemocné	28
Bolesti nemocné	28
Úporné vrhnutí	29
Kapénkové klysma	30
Odebírání moče	30
<i>Postoperativní thrombosa a embolie</i>	32
<i>Postoperativní pneumonie</i>	33
<i>Postoperativní cystitidy</i>	34
Permanentní cévky dle Pezzera a Skeneho	34
Strava nemocné	34
První obvaz	35
Odstranění kožních stehů a převaz	35
Ošetření chabých granulací	36
Neprůchodnost střevní. Ileus	37
Rozdělení dle Wilmse	37
<i>Aseptický paralytický ileus</i>	37
Funkcionální paresa střev	37
Příčiny aseptického dynamického ileu	38
Duodenojejunální ileus	38
<i>Ileus mechanický a jeho příčiny</i>	39
Diferenciální diagnosa mezi ileem paralyt. a mechanickým	39
Hysterický paralytický ileus	40
Profylaxe ileu	40
Mechanické insulty střeva	40
Tavelův roztok	40
Ligatura en masse	41
Peritonisace rány	41
Změna z police Trendelenburgovy do horizontální	41
Léčba ileu peristaltinem, fysostigminem a atropinem	41
Vysoké klysma dle Hegara	42
Enterostomie	42
<i>Léčba septického ileu a peritonitis</i>	42
Má se odstraniti ohnisko vzniku?	42
Pozvednutí tlaku krevního	43
Hypodermatická výživa	43
Therapeutická intrarachiální injekce novokainu	43
Infuse a reinfuse krve. Infuse fyziologického roz-	
toku	44
Transfuse krve	44
Reinfuse vlastní krve dle Döderleina a Bumma	44

	Str.
Technika subkutánní a intravenosní infuze	45
Tavelův a Ringerův roztok	46
Technika intravenosní infuze	46
Technika přímé transfuse krve	47
Transfuse direktní dle Sauerbrucha invaginační	47
» » » Carrela stehem	47
» » vsunutím skleněné rourky	47
Různé metody k otevření dutiny břišní	48
Řez ve střední čáře	48
Svorky Michelovy	49
Řez extramediální dle Lennandera	49
Řez dle Rapina a Küstnera	50
Řez dle Pfannenstiela	51
Řez dle Bardenheuera	52
Tuberkulumschnitt dle Liepmanna	52
Kolpo-koeliotomia	52
Historie kolpo-koeliotomie	52
Kolpo-koeliotomia anterior	53
Řez dle Dührssena a Strassmanna	53
Kolpo-koeliotomia posterior	56
Indikace ku kolpotomiím	56
Narkosa	59
Historie narkosy	59
Celkový pochod narkosy	59
Postupná stadia narkosy	59
Poruchy v narkose	61
Technika a různé metody narkosy	63
Rozvírač dásní dle Rosera neb Heistera	64
Umělé dýchání dle Silvestra	65
Masky k narkose	65
Kombinovaná narkosa	66
Narkosa brom-æthylem	66
Kysličník dusnatý k zahájení narkosy	67
Smíšené narkosy	67
Smíšenina A C E	67
Směs Billrothova	68
Směs dle Kionka	68
Apparat Braunův	68
Apparat Kionkův-Krönigův	68
Rektální narkosa dle Pirogova	68
Intravenosní etherová narkosa	68
Anaesthesie centrální, periferní a lokální	69
Anaesthesie lumbální	69
Historie lumbální anaesthesie	69
Prostředky k lumbální anaesthesii	70

	Str.
Grafické znázornění toxicity dle Hoffmanna a Kochmanna	70
Novocain fy. Galena	71
Technika lumbální anaesthesie	72
Bierova jehla	72
Čára Jacobyho	73
Laterální vbodnutí do kanálu páteřního	74
Indikace k lumbální anaesthesie	75
Kontraindikace lumbální anaesthesie	75
Potřebné množství anaestetika	75
Prognosa lumbálních anaesthesií	75
<i>Anaesthesie sakrální (extraduální)</i>	76
Technika sakrální anaesthesie	76
Nízká epidurální anaesthesie dle Lāwena	77
Methoda dle Schneidera a Schlimperta	77
Kritika celková sakrální anaesthesie	78
<i>Anaesthesie parasakrální</i>	78
Technika parasakrální anaesthesie	78
<i>Parametrální infiltrační methoda</i>	79
Anaesthesie paravertebrální	80
Tabela pro paravertebrální anaesthesii	81
<i>Anaesthesie splanchniků podle Kappise</i>	82
<i>Lokální anaesthesie</i>	83
Přehledy různých anaesthesií na klinice autorově vyzkoušených	84

ČÁST ZVLÁŠTNÍ.

Operace na zevních rodidlech a při atresiích geni-	
tálních	89
Amputace clitoris	89
Extirpace části neb celé vulvy	89
Indikace její	89
Operace při cystě Bartholinské žlázy	89
Výsledky	90
Použití paprsků roentgenových	91
Excise hymenu	92
<i>Operace při atresii vulvy a hymenu, při stenosách a částečných</i> <i>atresiích pochvy a jejích následných stavech: haematokolpos,</i> <i>haematometra, haematosalpinx</i>	92
Atresia ani vestibularis	93
Atresia hymenalis, atresia vaginae	94
Nízká atresie vaginální	95
Operace sloužící k vytvoření umělé pochvy	96
Historie	96
Operace dle Haeberlina-Moriho-Baldwina	96
Výsledky operace dle Haeberlina-Moriho-Baldwina	97
Vytvoření umělé pochvy operací dle Schuberta	98

	Str.
Technika Strassmannova	103
Kritika a srovnání obou method	106
Operace na čípku a hrdle děložním. Vyškrabání	
dělohy (kyretáž)	108
Dilatace hrdla laminárií a dilatátory dle Hegara a Landaua	108
<i>Discise čípku. Trachelotomia</i>	108
Bilaterální incise dle Simpsona	108
Přední discise čípku	111
<i>Trachelorrhaphia, Plastika čípku dle Emmeta</i>	111
Excise části čípku	111
Amputace čípku	112
Anatomické rozdělení čípku dle Schrödera	112
<i>Amputace čípku nízká a vysoká</i>	113
Vyškrabání dělohy, její historie a technika	113
Zvláštní nástroje ke kyretáži potřebné	115
Indikace ku kyretáži	115
Athmokausis a zestokausis dle Sněgireva a Pinkuse	116
Kontraindikace kyretáže	116
Perineoplastika, kolpoperineoplastika, proktoperi-	
neoplastika	117
Trhliny hráze a vznik prolapsů	117
Topografická anatomie dne pánevního	119
Kompletní trhлина hráze, její následky a operace	126
Methody okrvavěním čili triangulární	128
<i>Methody rozpoltěním a praeparací jednotlivých vrstev</i>	129
Technika Lawson-Taitova	129
Technika Küstnerova	130
Ošetření po proktoperineoplastice	131
<i>Isolovaná sutura sfinkteru ani dle Kellyho</i>	133
Profylaxe trhlín správným chráněním hráze	133
Operace prolapsu genitálního	135
Historický vývoj	135
Rozdělení prolapsu dle šířky hiatu genitálního	135
I. Operace při mírnějším stupni prolapsu (trhлина neúplná hráze, cystokela a mírný descensus anteflektovaného uteru)	136
Kolporrhaphia anterior dle Simona-Hegara	136
Topografické poměry septa vesicovaginálního	137
<i>Kolporrhaphia anterior praecervicalis</i> dle Doleriho	139
<i>Methoda Gersunyho</i>	140
» <i>Halbanova</i> (resekce a sdrhnutí septa vesicovagin.)	141
<i>Kolpoperineorrhaphie</i> dle Hegara (kolpoperineoplastika)	143
Direktní steh levatorů	146
<i>Indirektní steh levatorů</i> dle Holdena	147
Eventuální amputace hrdla	148

	Str.
II. Operace při mírném stupni prolapsu (jako sub. I.) komplikova- ného retroflexí descendovaného uteru	149
III. Operace při úplném prolapsu uteru a eversi vaginy	149
<i>Exohysteropexis</i> dle Kochra	149
<i>Kolifixura</i> dle autora	150
Methoda Schubertova (transplantací fascie)	150
Methody používající dělohy co vaginální pelotty	151
<i>Interposice uteru vesicovaginální</i>	151
Technika Schautova	151
» Wertheimova	153
» autorova	153
Mortalita a recidivy po interposici	153
Těhotenství a jeho průběh po interposici	154
<i>Vesicofixura uteri vysoká</i> dle Halbana	155
Trvalé výsledky a těhotenství po vesicofixuře	156
<i>Obliterace pochvy (kolpokleise)</i>	156
Excise pochvy	157
Vaginální hysterektomie s resekci a fixací pochvy	158
Mortalita a recidivy po hysterektomii	159
Uzavření neb vymýcení exkavace vesicouterinní a prostoru Dou- glasova	159
Promontoriifixura	161
Inversio uteri	162
Léčení konservativní	162
Reinverse dělohy dle Küstnera	163
Operace při retroversio, retroflexio uteri	164
Retroflexe v šestinedělí	164
Operace při enteroptotickoasthenické konstituci dle autora	165
Indikace k operaci retroflexe	165
Methody operativní při volné retroflexi	165
Rozdělení operativních method	165
Zkrácení oblých vazů	165
<i>Extraperitoneální methoda Alquié-Alexander-Adamsova</i>	165
Topografie dučeje tříselného	167
Intraperitoneální zkrácení dle Bode-Wylieho	170
<i>Zřasení oblých vazů a jejich fixace na přední stěně děložní (Dudley- Menge)</i>	171
<i>Zřasení oblých vazů a jejich fixace na zadní stěně děložní (Baldy- Guggisberg)</i>	171
Zesílení oblých vazů transplantovanou fascií	172
Zkrácení oblých vazů cestou vaginální	172
<i>Zkrácení vazů křížoděložních abdominální dle Frommela</i>	173
» » » » vaginální dle Freunda	173
Technika Bovéova	174
Technika Jelletova	174
Methody operativní při fixované retroflexi	175

	Str.
<i>Ventrofixace</i> dle Olshausena	175
Technika Leopolda a Czernyho	176
<i>Vaginofixace uteru</i>	178
Těhotenství po vaginofixaci	179
<i>Vesicofixace uteru</i>	179
<i>Methody suspendující uterus (ventrosuspense)</i>	179
Technika Doleriho	180
» Bardescuova	180
» Bummova	180
» autorova	181
Kritika operativních method při retroflexi.	181
Volba operace	182
Průběh těhotenství po různých operacích retroflexe	183
Operativní léčba myomů.	185
Indikace k operativnímu zákroku	185
Rozdělení operací	185
<i>Supravaginální amputace dělohy cestou abdominální</i>	186
Historický vývoj	186
Technika typických případů	186
Technika Kellyho	191
Technika Faureova	191
<i>Abdominální panhysterektomie</i>	192
Historický vývoj	192
Typická technika Richelotova	192
Technika Ségondova	194
» Doyenova	195
» Kroenigova	195
<i>Enukleace myomů cestou abdominální</i>	196
Indikace vaginálních operací myomů	198
Extirpace stopkatých myomů bez pomocných řezů	198
Enukleace široce nasedajících submukosních myomů kolpohysterotomií přední se zachováním uteru	199
Enukleace intramurálních a subserosních myomů po předchozí kolpokoeliotomii nebo kolpohysterotomii	199
Technika při menších myomech	199
Technika Doyenova při větších myomech	199
<i>Morcèlement (rozkouskování) myomů</i>	200
Zvláštní nástroje, potřebné k morcèlement	201
<i>Totální extirpace dělohy pochvou</i>	204
Historický vývoj	204
Typická hysterektomie vaginální dle Czernyho	204
Otevření plíky rektouterinní	205
» » vesicouterinní	206
Technika Doyenova s hemisekcí přední stěny děložní	212
» Müllerova a Döderleinova s zadní hemisekcí	212
Poměr art. uterina k ureteru po vyvrácení dělohy	212

	Str.
Technika Faureova s transversální segmentací dělohy	213
Methoda bez podvazování s ponecháním peanů	213
Vaginální hysterektomie s morcélement	214
<i>Indikace a poměr operací myomů k sobě a k roentgenoterapii</i>	215
Indikace roentgenování	218
Mortalita po operacích myomů	219
Operovati radikálně či konservativně?	220
Indikace enukleace	221
» supravaginální amputace	222
Operace při rakovině dělohy	224
Historický vývin operací abdominálních i vaginálních	224
Wintrova statistika karcinomu	224
Způsoby recidiv karcinomu	226
Mizní cévy a uzliny genitálií	226
<i>Rozšířená abdominální, radikální operace karcinomu uteru</i>	226
Technika Liepmannova	227
Vypraeparování ureterů a podvázání art. uterina	228
Technika Wertheimova	233
» Bummova	234
» Mackenrodtova	235
Anatomické úvahy o různých vrstvách parametria	236
Technika Latzkova	237
» autorova	238
<i>Rozšířená vaginální extirpace uteru</i>	238
Paravaginální řez Schuchardtův	238
Technika Schautova při málo pokročilém karcinomu	239
» » » infiltrovaných parametriích	242
Trvalé zhojení cervikálního karcinomu	244
Primární mortalita po radikální operaci karcinomu	245
Srovnání výsledků, docílených abdominální operací s výsledky va-	
ginální operace	246
Autorův návrh na nové rozdělení karcinomů dělohy	246
Rakovina pochvy	247
Frekvence, formy a způsob šíření	247
Moderní operativní technika	248
Rakovina vejcovodu	248
Frekvence, formy a způsob šíření	248
Způsob operace	248
<i>Léčení rakoviny genitální ozařováním</i>	249
Léčení roentgenovými paprsky	249
Kombinace operace s ozařováním	249
» ozařování roentgenem a radiem	250
Výhody radiové emanace proti substanci	250
Operace na vejcovodech	251
Klinický průběh a aetiologie adnexálních zánětů	251

	Str.
Konservativní nebo radikální operace?	252
Uvolnění adhaerované tuby	253
Topografická anatomie vaječníku a tuby	253
<i>Salpingostomie</i> terminální a laterální	254
Těhotenství po salpingostomii	254
<i>Salpingotomie</i>	255
Salpingosalpingostomie	256
Drenáž vejcovodů	256
Evakuace a vyčištění tub	256
<i>Salpingoektomie</i>	256
Cévy dělohy, vejcovodů a vaječníků	256
<i>Salpingoophorektomie</i>	258
Profylaxe peritonitid a hnisání řezu břišního po odstranění záně- cených adnex	260
Zajímavé případy těhotenství po konservativních operacích záně- tů adnex	261
Výsledky adnexotomie (mortalita a terapeutický efekt)	262
<i>Technika radikální operace při zánětech adnex</i> (extirpace adnex i s dělohou)	263
Technika Faureova	263
» Kellyho	265
<i>Beuttnerova radikálně konservativní metoda</i>	266
Extirpace adnex cestou vaginální	268
<i>Punkce a incise pánevního abscesu</i> cestou vaginální	270
Incise pánevního abscesu cestou abdominální	273
» a kontraincise parametrálního abscesu	274

Operativní léčba při tuberkulose genitálií a při peritonitis tuberkulosa	274
Klinické příznaky a prognosa genitální tuberkulose	274
Operace při peritonitis tuberkulosa a její výsledky	275
Operace při tuberkulose adnex a dělohy	275

Vztah appendicitis ke vzniku adnexitis, pelveo- peritonitis a parametritis	275
Diferenciální diagnosa mezi zánětem červu a adnexitis	276
<i>Technika jednoduché appendektomie</i>	277
Formy a průběh appendicitis	278
Úmrtnost po appendicitidě neoperované a operované	279
Indikace k operaci appendicitidy	279

Mimoděložní těhotenství	280
Indikace k operaci mimoděložního těhotenství	280
Úmrtnost po mimoděložním těhotenství neoperovaném a opero- vaném	281
Diferenciální diagnosa mimoděložního těhotenství proti adnex. tu- morům Abderhaldenovou reakcí, sedimentací krvinek, injekcí pi- tuitrinu, sčítáním bílých krvinek, floridzinovou reakcí	282

	Str.
<i>Diagnostická injekce mléka a diagnostická punkce Douglasu</i>	283
<i>Operativní technika při volném krvácení</i>	284
Infuse fyziologického roztoku a reinfuse vlastní krve	284
<i>Operativní technika při opouzdřené peritubární mole</i>	284
» » v pokročilejším stadiu těhotenství a při intra-	
ligamentosním vývoji plodového vaku	285
<i>Operativní technika při zhnísalé haematocele</i>	285
Operativní sterilisace ženy	285
Indikace sterilisace	285
Kastrace odstraněním vaječníků	285
Metoda podvázáním neb přestřížením tuby	286
» přeshitím konců resekovaných tub peritoneem neb resekci	
celé tuby	287
Metoda zauzlením tuby	287
<i>Dočasná sterilisace přemístěním tub</i>	288
» » » vaječníků	288
» » » fyziologickými a jinými methodami	289
O suture a resekci střeva	290
Nástroje, jehly a hedvábí potřebné k resekci a šití střeva	291
Steh střevní Lembertův, Czernyho a Albertův	292
<i>Ošetření malého nástěnného poranění střeva</i>	294
<i>Technika resekce</i>	294
Sutura end to end	297
» side to side	298
» end to side	301
Sutury na tlustém střevě	301
Resekce tlustého střeva ve dvou až třech dobách	303
<i>Fistula stercoralis. Anus praeternaturalis</i>	304
Operace kýl	307
Operace hernie inguinální dle Bassiniho	307
» » femorální	307
» diastázi přímých svalů břišních	308
» umbilikální hernie malé	310
» » » prostředně veliké	310
» » » veliké dle Gravesa	313
» » » neobyčejně veliké dle Mengého	313
» » » » Bartletta	317
Herniae lineae albae s. epigastricae	318
Postoperativní hernie	319
Operace při svislém břichu následkem tukového laloku	320
Operace na ováriích	322
<i>Resekce ovaria</i>	322
Ovariopexis při descensu ovarii	322
Extirpace normálních ovarii	324

	Str.
Extirpace ovariálních tumorů	325
Rozdělení nádorů ovaria dle Franquého	325
<i>Abdominální ovariotomie</i>	326
Indikace ovariotomie	326
Technika typické ovariotomie	327
» při karcinomu, sarkomu a teratomu ovaria	330
» » adhaerujících cystách	330
» » torquovaných cystách	331
» » intraligamentosních cystách	331
» » parovariálních cystách	333
» » retroligamentosních cystách	333
Ovariotomie konservativní	334
» vaginální	334
Výsledky a prognosa ovariotomie při neproliferujících nádorech	335
» » » » » papillárním pseudomuc. cysty	336
» » » » » stomu	336
Výsledky a prognosa ovariotomie při karcinomu, sarkomu a teratomu	336
O vlivu kastrace a gynaekologických operací na organismus ženy	338
Operace na nervově disponovaných a hysterických ženách	338
Klimakterické zjevy po odstranění obou vaječníků	339
Následky odstranění dělohy	340
Profylaxe umělého klimakteria transplantací ovaria	340
Interní léčení klimakterických obtíží	341
Operace na uropoetickém ústrojí ženy	343
<i>Diagnostika chorob ledvinných</i>	344
Subjektivní známky chorob ledvinných	344
Objektivní nález při adspexi a perkusi	345
Palpace ledviny dle Guyon-Israela a Glénarda	346
Ballotement rénal a respiratorická nepohyblivost	347
Množství moče a její specifická váha	348
Určování množství močovin, vyloučené ledvinami	349
Zkouška methylovou modří	351
» indigokarminem	353
» floridzinová	354
Určení bodu mrazu moče a krve	355
Metoda experimentální polyurie	357
Urosekretorická konstanta Ambardova	357
Diagnostika roentgenová chorob ledvinných	360
Pyelografie a pneumoperitoneum	361
Cystoskopie direktní	362
Cystoskop Nitzeho	362
<i>Technika cystoskopie</i>	364
Důležitější nálezy v měchýři chorobně změněném	365

	Str.
Dvojitý ureter, divertikule měchýře, trabekulární hypertrofie . . .	365
Cystitis	365
Papillomy, fibromy a karcinomy měchýře močového	366
Bullosní oedem, herpes mucosae vesicae, lues a leukoplakia . . .	366
Kathetrismus ureteru indirektní	367
Uretercystoskop	367
<i>Technika sondování ureterů</i>	368
Překážky v sondování ureterů	368
Postup jednotlivých zkoušek	372
Urologická tabulka	372
Operace na močovém měchýři	379
Anatomie a poloha měchýře močového	379
<i>Operace pištělí roury močové</i>	381
<i>Operace pištělí močového měchýře</i>	381
Methoda okrvavením okrajů	382
» roztětím a zdvojením okrajů	382
» obrácením a vchlípením poševních laloků	382
Methody atypické mobilisací měchýře	384
» s použitím laloků excidovaných ze zadní stěny poševní . . .	385
» s použitím částí dělohy	386
» endovesikální	387
» oklusivní	387
» operativní při částečném defektu urethry	387
» » » úplném » »	387
Urinal	389
Píštěle močovodu	390
Operace při nástěnné píštěli	390
» » porušené kontinuitě močovodu	391
Methoda kolpouretero-cysto-anastomosy	391
<i>Methoda ureterocystoneostomie intra- a extraperitoneální</i> . . .	392
Vyhledání ureteru	392
Methoda extirpací ledviny	393
» podvázáním neb zauzlením ledvinného konce močovodu . .	393
Jiné, méně časté operace na močovém měchýři	394
<i>Sectio alta</i>	394
Cystostomie a píštěl vesicální	394
Extirpace močového měchýře	395
Operace na ureterech	396
Anatomie a poloha ureterů	396
Ureterotomie a ureterolithotomie	397
<i>Sutura ureteru end to end dle Albarrana a Bovée</i>	398
» » end to side dle Van Hooka a Emmeta	398
» » side to side dle Monariho	400
<i>Implantace ureteru do měchýře. Uretercystanastomosa</i>	400

	Str.
Methoda Krausova	400
» Witzelova	401
» Sampson-Kroenigova	401
Implantace ureterů do střeva	401
Methoda Maydlova	401
» autorova	403
Implantace ureteru do pochvy	404
Operace na ledvinách	405
Uložení nemocné na operačním stole při cestě lumbální	405
Řez Simonův a Czernyho	405
Řez Bergmann-Israelův	406
Resekce XII. žebra	408
Cesta transperitoneální	408
Dekapsulace	410
Nephrolysis	411
Nephropexis	412
Topografická anatomie ledvin	413
Methoda Vogelova	413
» Narathova	414
» Rehnova	414
» Kukulova	415
» Klappova	415
Nephrotomie, nephrostomie	415
Nephrektomie	416
» partiální	417
Operace na pánvičce ledvinné	417
Pyelotomie a pyelolithotomie	417
Plastické operace	418
Methoda Fengerova	418
» Israelova (pyeloplikace)	418
Ureteropyeloneostomie	419
Střevní píštěle	421
Operace nízké píštěle rektovaginální	421
» vysoké píštěle rektovaginální	421
Píštěle enterovaginální nástěnné	422
Operace anus praeternaturalis vaginalis	422
» píštělí enterovesikálních	422